

Dé Gazette van KALLEMOEIE

Redactieadres Trefcentrum marionettentheater Kallemoeie St Franciscusstraat 37 Oostende mail kalllemoeie@telenet.be

2de jaargang najaar 2019

In deze editie van "dé Gazette van KALLEMOEIE"

**Voorverkoop DON QUICHOT - Kusterfgoed anoxiebehandeling collectie
Kallemoeie – Métsje of Pétsje Lap - vervolg historiek Kallemoeie -**

Studiedag WEST-Vlaamse Unie voor Poppentheaters (WUP)

DON QUICHOT

voorverkoop tickets via UIT-loket

059/ 33 90 00

In 1933 won Kallemoeie I het eerste landjuweel voor poppenspel met de voorstelling "**Het wonderlijk avontuur van jonker Don Quichotte en zijn schildknaap Sancho Panza**", het is voor Kallemoeie IV een uitdaging om eveneens met deze voorstelling een juweel van een voorstelling te brengen!

Eén jaar na het Beleg van Oostende, in 1605, verscheen het eerste deel van de roman geschreven door Cervantes. Het boek is een van de eerst geschreven romans in een moderne Europese taal. Met Kallemoeie willen we jullie kennis laten maken met de nobele, rechtschapen ridder Don Quichot en Sancho Panza zijn schildknaap met daarbij alle aardigheden die voorkomen in de vele ridderromans.

We kennen allen Don Quichot en zijn gevecht tegen de windmolens. Maar in nooit eerder gepubliceerde

duistere bronnen ontdekten we daarin dat deze dolende ridder menig avontuur beleefde in Ostendia

Tijdens de laatste levensmomenten van "**De vernuftige edelman Don Quichot van La Macha**" reflecteert hij naar zijn voorbije avontuurlijk bestaan. Maak kennis met Don Quichot in Ostendia een idealist, een dromer met goede bedoelingen maar met een wat onhandig optreden.

Met inspiratie uit de meer dan 1100 bladzijden tekst uit "De vernuftige edelman Don Quichot van la Macha" als basis aangevuld met Oostendse en andere ideeën uit vervlogen theaterteksten over 'Don Quisjot' en veel, zeer veel inspiratie van de groep olv van Walter en Bernard en Fluppe brengen we iets typisch "Kallemoeie", dit in een inscenering met de prachtige decors van Sylvie waar we allen van zullen genieten

TICKET via het UITloket

Tickets aan 10 euro, (inclusief 1 euro handelingskost UITloket

DON QUICHOT

Data voorstellingen

Donderdag 12 december 20uur

Zondag 15 december 15uur

Zondag 22 december 15uur

Donderdag 9 januari 20uur

Zaterdag 11 januari 15uur

Zondag 19 januari 15uur

James Ensor en Flirt des Marionettes « La Gamme d'Amour »

In 1906 schenken de verzamelaars Albin en Emma Lambotte een harmonium aan de kunstenaar James Ensor . Hij componeert diverse muziekstukjes die hij samenvoegt tot een zesdelig werk voor ballet, dat hij in 1911 voltooit. *La Gamme d'Amour* bestaat uit de volgende delen: (1) **Flirt des marionettes (1907)**, (2) *Lento en Andante of Complainte et Berceuse*, (3) *Gamme d'amour (valse)*, (4) *Marche funèbre*, (5) *Enlacements*, (6) *Pour une orgue de Barbarie*

Ensor treedt af en toe op tijdens concerten als uitvoerder van zijn eigen pianostukken. Hij is niet in staat om zijn eigen composities te noteren - hij speelt ze uit het geheugen -, en hij bespeelt op onorthodoxe wijze, met gestrekte vingers, hoofdzakelijk de zwarte toetsen van het klavier. Zijn muziek wordt door andere musici zoals Michel Brusselmans en Georges Vriamont genoteerd en bewerkt voor symfonisch orkest. *La Gamme d'amour* wordt voor het eerst door een groep leerlingen van de Oostendse muzieacademie gespeeld in 1917 en wordt vervolgens gedirigeerd door Léon Delcroix in de tentoonstellingszaal in Brussel waar George Giroux in 1920 een retrospectieve van Ensors plastische werk organiseert.

Het is de bedoeling om *Flirt des marionettes* voortaan regelmatig te laten horen als een terugkerende "tune" voor en tijdens de voorstellingen van het marionettentheater Kallemoeie. Guido Hostyn werkt aan een bewerking voor accordeon met inspiratieve medewerking van Piet Maris (Choux de Bruxelles, Jaune Toujours, la Nouvelle Harmonie Bruxelloise d'Accordéons)

Kusterfgoed "anoxiebehandeling" collectie Kallemoeie

Onder begeleiding van de Erfgoedcel Kustergoed werd eerder al door een professionele restorateur een conditierapport van de marionetten opgesteld. Onder begeleiding van Wouter Lammens van het Vlaams Steunpunt voor cultureel erfgoed FARO was er voor de leden van het marionettentheater Kallemoeie en de Heem- en geschiedkundige kring De Plate begin oktober een training in verband met het toepassen van deze anoxiebehandeling op de marionettencollectie.

Houtboorders, zoals de kleine houtworm (*Anobium punctatum*) leven in een cyclus met verschillende

stadia (ei-larve-insect). Het is de larve die de meeste schade in het hout aanricht. Visueel is de aantasting echter pas te zien bij het verschijnen van de uitvliegopeningen van de insecten, wanneer zij zich verplaatsen voor de voortplanting. Dit betekent dat een aantasting gemiddeld 1 tot 12 jaar onopgemerkt kan blijven.

Voor kleine stukken, zoals de marionetten van Kallemoeie, bestaat er nu een milieuvriendelijke methode: de anoxiebehandeling.

Anoxie of de lage- zuurstofmethode is een niet-toxisch alternatief voor het begassen van aangetaste objecten. Bij deze methode worden de objecten luchtdicht verpakt in een folie met een lage zuurstofpermeabiliteit. Daarbij worden er zuurstofabsorbers toegevoegd die de zuurstof aan de lucht onttrekken. Het doel is om het zuurstofpercentage zo laag mogelijk te krijgen. In een zuurstofarm klimaat kunnen insecten niet overleven. Afhankelijk van het omgevingsklimaat duurt de behandeling 4 tot 5 weken bij een temperatuur van 20 tot 25°C.

Welkom aan “PETSJE LAP” en “METSJE LAP”

De vzw Marionettentheater Kallemoeie opende in 2018 een steunfonds waar je als vriend van het marionettentheater Kallemoeie het peterschap van een van de 150 marionetten kan opnemen.

Steun ook het Marionettentheater Kallemoeie en wordt "métsje lap" of pétsje lap" van een van de 150 Kallemoeiemarionetten.

Praktisch

Pètsjelap aanvaardt het peterschap onder de volgende voorwaarden: Door storting van een minimumbedrag van 25-euro op rekeningnummer BE66 7340 4331 3943 van VZW Marionettentheater Kallemoeie, deze steun is 2-jaarlijks – vanaf 100-euro euro levenslang. Bij bezoek aan de Kallemoeiekelder volgt hij/ zij de staat op van de marionet (kledij, polychromie... en algemene conditie) De naam van

Pètsje Lap/ Mètsje Lap wordt vermeld in de Kallemoeiekelder en verschijnt in eerstvolgende Kallemoeiegazette. Pètsje Lap ontvangt een oorkonde als bewijs van zijn peterschap. Bij het aanvaarden van dit peterschap wordt zij/Hij uitgenodigd als gast op de

eerstvolgende voorstelling.

Roland Desnerck, eerste Pètsje Lap.

Specifiek voor de voorstelling van DON QUICHOT werden alle marionetten in een nieuw kleedje gestoken.

Eveneens werd de bedrading vernieuwd en snijdt Michiel voor alle marionetten nieuwe handjes. Achter de coulissen werden een aantal praktische hulpmiddelen toegevoegd als ondersteuning tijdens het marionettenspel en een extra mogelijkheid om handpoppenspel mogelijk te maken;

West-Vlaamse Unie voor Poppentheaters (ofwel de WUP) in de Kallemoeiekelder

Enkele figurentheatermakers uit West-Vlaanderen organiseren zich onder de noemer WUP

– **West-Vlaamse Unie voor poppentheaters** –

Deze West-Vlaamse groep wil eer betonen aan alle poppenspelers uit hun regio die verbaasden/verbazen, vernieuwden/vernieuwen of bewaarden/bewaren, die op foren speelden/spelen, in de klas of hun eigen theater. Ze willen hun kennis en initiatieven verder uitdiepen, hun acties delen en de traditie en het spel in ere houden.

Tijdens de maand oktober was er opnieuw afspraak met de West Vlaamse Unie van Poppenspelers. Met Kallemoeie waren we dan ook fier de groep te ontvangen in de Kallemoeiekelder.

Uit het programma:

- Opvolgen website (zie poppentheater platform DAS DE PUPPE)
- Kansen en info immaterieel erfgoed (cfr Kusterfgoedproject “Behoud en Beheer patrimonium marionettentheater Kallemoeie”)
- Samenwerking festival museum Volkskunde (Brugge)
- Info Opendoek en Unima Vlaanderen
- Workshop thermoplastic
- Balans van de marionet
- Info en werking, initiatieven van de West Vlaamse Poppentheaters

Uit Roeselare; **Draad-Poppentheater**; uit Assebroek **Pierewiet**; Uit Brugge; **'t Klappgat, Padgal en theater Minne**, uit Ingoogem theater **Swief**, uit Dudzele, **'t kl1 thé joater**,
Uit Nieuwkerke **Tjif Tjaf**, uit Deerlijk **Ellebieke**, tenslotte uit Oostende **theater Ahoy en marionettentheater Kallemoeie**

AVG Algemene Verordening Gegevensbescherming Ook Kallemoeie moet jouw persoonlijke gegevens beschermen. Indien je niet langer wenst op de hoogte gebracht te worden van wat er reilt en zeilt bij het Marionettentheater Kallemoeie kunt u ons hiervan per kerende op de hoogte brengen zodat wij jouw gegevens uit ons contactpersonenbestand kunnen verwijderen.

Contact => kallemoeie@telenet

Nog eens een Mètsje en een Pètsje Lap

Vier generaties sinds 1928

(deel 4/4)

Kallemoeie IV

In 2005 hebben Jan en Walter Hostyn het theater grotendeels kunnen recupereren. Met effectieve steun van oud-leden van Kallemoeie III, Pierre Van Belle, André Libin en Jef Hostyn en met de medewerking van Annie Laforce, Piet Castelein en Luc Vermeesch werden alle marionetten, rekvisieten, decors en theater opgeladen in een lichte vrachtwagen met bestemming een voorlopige opslagruimte. Het vinden van een repetitieruimte was nu een dringende noodzaak. Het eerste werk was de inventarisatie en restauratie van marionetten, decors en rekvisieten. Sommige attributen hadden door vocht en houtworm heel wat schade opgelopen en werden opgefrist. Het marionettentheater werd hersteld, de decors en

rekvisieten gerestaureerd en geschilderd Vele uurtjes werden gependend aan het nazicht, ontwarren en vernieuwen van het draadwerk van alle marionetten.

Na een lange en moeilijke zoektocht voor een nieuwe locatie werd uiteindelijk een onderkomen gevonden in het OLV-College in de Kaaistraat. Kallemoeie was terug in 't centrum van de stad Oostende met een repetitieruimte hoog boven de daken van het oude centrum en visserskwartier. Een boeiende wijk vol verhalen en geschiedenis die ooit wel eens in een of ander theaterstuk zullen van pas komen...

Een eerste try-out was er op 9 december 2006 met meteen de voorstelling van drie producties "De terugkeer van Kallemoeie", "Het Toverbos" en "De Pierewaaiers" waarin de oud-spelers van Kallemoeie

III de draden officieel doorgaven aan de nieuwe ploeg van Kallemoeie IV. Samen met o.m.. José Géal (theater Toone Brussel) volgden een 100-tal gasten geboeid de voorstellingen, in plaatselijke pers kwam de groep ruim aan bod

Kallemoeie IV had voortaan 2 doelgroepen, enerzijds voor jongeren met de marionetisten Joke Hostyn, Celine Goekint, Lieselot Wanzele en Gunther Vandeveldt anderzijds voor een doelgroep van een volwassen publiek met de spelers Piet Castelein, Luc Vermeersch, Philippe Monsewey, Luc Hostyn en Christiane Hostyn en dit met het stuwende enthousiasme van de broers Jan en Walter Hostyn. Kallemoeie IV kon starten met als eerste opdracht het inoefenen van de speeltechniek.

Een nieuw logo werd ontworpen door Sylvie Decru. Het logo zelf stelt de hand van de marionetist voor met het speelkruis waar de draden leiden naar een van de vele marionetten. Sylvie toverde eveneens de mooiste decorpanelen bij elke voorstelling van het marionettentheater.

Kallemoeie Jong

In 2007 werd de ploeg aangevuld met Sanne Hostyn, Tijs Van Belle, Ine Six en Evelyne Van Eecke en waren er optredens tijdens het schoolfeest in het college van de Kaaistraat en de eerste publieks optreden. Opvoeringen met Scharmanteka waren er tijdens Spots op West in Watou. Bij de groep die voor volwassen publiek speelt, vervoegden zich Ingrid Vandevoorde, De Rycker Clo en Michiel Hostyn. Met het succesvol optreden tijdens de Paulusfeesten met de voorstelling 'De terugkeer van Smidje Smee' was de toon meteen gezet. De zomer van 2007 werd afgesloten met optredens op het strand van Mariakerke, in een strandcabine dit ter gelegenheid van het evenement 'Fin d'saison'. Een unieke beleving het theater van Kallemoeie voor het eerst op't strand van Oostende...

Na de zomer bleef de ploeg "Kallemoeie jong" niet bij de pakken zitten. Ze namen de draad op voor eigen creatie "Het duistere donkerebomenbos" een boeiend verhaal voor kinderen. Het spelen met klank- en lichteffecten en eerste stappen naar figurentheater met schaduwspel en acteurs in en rond het theater gaf alles een nieuwe dimensie. Optredens waren er in het OLV-

college Vuurtoren, voor de zeescouts en voor genodigden op de Kallemoeiezolder.

Vernieuwende scenario's

De andere groep zocht de inspiratie tijdens confrontatie en gesprekken met gasten als Freek Neyrinck (Europees Figurentheater, Theater Taptoe Gent) en Joris Jozef (Ultima Thule) en werkte verder aan een eigen scenario van "Pette Petrol kapitein van de zee"

Kallemoeie IV startte tijdens de periode met voorstellingen zonder het theater, enkel een zwart of gekleurd decordoek waar achter de spelers staan opgesteld en een beperkte belichting.. Deze opstelling werd eveneens toegepast tijdens de verschillende Halloweenvoorstellingen in het Griezelfort Van Napoleon. De voorstellingen Het Duistere donkere bomenbos, Professor Kannix, Goudlokje, Tingeling op het strand, De diepste geheimen van de zee zijn een aantal creaties van de jongerengroep "Kallemoeie Jong" van Kallemoeie V.

Tijdens 2013-2014 organiseerde Kallemoeie in De Grote Post, met veel succes "Poppen aan Zee", een tiental voorstellingen van figuren- en marionettentheaters voor kinderen met telkens tussen de 100 en 200 kinderen. De kerstperiode was een uitgelezen moment om van op de Vistrap met Kallemoeie korte optredens te verzorgen. Bij een warm glas Glühwein in een gezellige kerstsfeer werd het jaar afgesloten, met muzikale ondersteuning van onze huisaccordeonist Guido Hostyn.

Het script van Michel De Ghelderode "Van de Dood die bijna stierf", werd aangepast en meerdere keren gespeeld met telkens lof voor de mooie decors en enscenering.

De Molfiet van de derde bassin een eigen verhaal die zich tijdens de jaren 50 afspeelt en werd in verschillende versies gebracht. De typisch Oostendse uitdrukkingen en dialect werden voor elke voorstelling toegelicht en gaven er een leuke toets aan (bv Molfiet, brengt ongeluk) ... De groep werd tijdens deze periode aangevuld met Raf Bogaert, Bernard Vyncke en Arno Lambert.

In 2013 werd met steun van de provincie West Vlaanderen het project opgestart "ontsluiten patrimonium van het marionettentheater Kallemoeie".

Een 30-tal marionetten werden gerestaureerd en een basis inventaris gemaakt van de marionetten, decors en rekwisieten. Een 40-tal canvassen met foto's van de marionetten worden mee opgenomen in tentoonstellingen of presentaties.

Kallemoeie waagde zich eveneens aan bedrijfsincentives met voorstellingen in de firma Claeys Verhelst Oudenburg (De Gare) en bij Eandis Brugge (Het leven zoals het is) een nieuwe uitdaging waar het script werd geschreven en ingesproken door medewerkers van de bedrijven terwijl de marionetist van Kallemoeie de marionetten manipuleerden. Tijdens de zomer van 2015 nam Kallemoeie met een wagenspel met de marionetten deel aan de St Arnoldusevocatie in Oudenburg.

Ontsluiten patrimonium Marionettentheater Kallemoeie

Aansluitend aan dit project werd in 2016 samen met Kusterfgoed het project opgestart betreffende bewaren, beheren en ontsluiten van het patrimonium van het marionettentheater Kallemoeie. In een eerste fase werden alle scripts, affiches en archiefstukken gescand en gedigitaliseerd. In een volgende werden alle marionetten opgenomen in een beschrijvende inventaris.

De Kallemoeiekelder

Een nieuwe locatie als Trefcentrum van de vzw Marionettentheater Kallemoeie

2017 was organisatorisch een belangrijk jaar voor het Marionettentheater Kallemoeie. De feitelijke vereniging werd omgevormd tot vzw, waardoor meteen administratief vaste procedures worden gevolgd.

Hoopgevend was de beslissing van het OLV-college om de ruimte vrij te geven in de kelderverdieping. Het marionettentheater Kallemoeie in een nieuw en betere maar vooral een toegankelijke locatie. Kallemoeie blijft in het visserskwartier, in de gebouwen van het OLV-college maar verhuisde van de zolder naar de kelder. De nieuwe Kallemoeiekelder met ingang in de St. Franciscusstraat 37 met een betere toegankelijkheid en bereikbaarheid. In dit Trefcentrum van het Marionettentheater Kallemoeie is er de repetitie & theaterruimte maar wordt dit eveneens een

ontmoetingsplaats een trefcentrum voor geïnteresseerden voor het figurentheater.

Op vrijdag 10 november 2017 werd het Trefcentrum officieel geopend door Schepen Bart Plasschaert, schepen van cultuur van de Stad Oostende. De gelegenheidstoespraak werd gehouden door Alain Verhelst, van het Draadpoppen-theater uit Roeselare. Deze nieuwe heropstart van het Marionettentheater Kallemoeie zal zeker een drive geven voor nieuwe creatieve initiatieven.

Optredens volgden voor o.a. Heemkring Ter Cuere in Bredene, Als eerste nodigde Heemkring De Plate haar leden uit in de Kallemoeiekelder voor een gastvoorstelling “De Molfiet van de derde Bassin”

Kallemoeie stelde haar deuren open voor de Cultuurmarkt, Erfgoeddag en tijdens de Paulusfeesten. Voor veel bezoekers aan de Kallemoeiekelder was het een verrassende kennismaking met dit Oostends Erfgoed. Het opstarten van “Dè Gazette van Kallemoeie” gaf een extra band met de ‘vrienden van Kallemoeie’.

In 2018 werd het jaar afgesloten met 6 voorstellingen van dr. Faust, extra voorstellingen werden in het voorjaar 2019 toegevoegd met daarbij nog een gastoptreden voor de toneelgroep LABAN uit Leefdaal.

Het project “Bewaren, restaureren en ontsluiten van het patrimonium van het marionettentheater Kallemoeie” werd verder uitgewerkt in het voorjaar 2019. Er werd een inventaris opgesteld met daarin detaillering van de toestand van de marionetten. Dit document werd door Brian Richardson en Hilde Weissenborn, professionele restaurateurs uitgebreid met een conditierapport van de bijna 100-jarige marionetten. Opzet van de detaillering was om de verschillende types van schade aan te duiden zoals constructieve schade, aantasting door houtworm, conditie van de textiel en polychromie enz... De schade en de dringendheid van behandeling werd meteen aangeduid. Het is de bedoeling aan de hand van deze beschrijving stappen te ondernemen naar onderhoud toe. Professionele begeleiding met aandacht voor de conservatie van de marionetten en decorstukken gaf extra ondersteuning aan dit initiatief.

In het trefcentrum, of de Kallemoeiekelder werd in de bibliotheekkast het volledig archief opgeborgen,

aangevuld met een ruim aanbod van literatuur omtrent figurentheater en Ostendiana. Kallemoeie is lid van Opendoek; de Nederlands Unie voor Poppenspel (NVP) de West Vlaamse Unie voor Poppenspelers (WUP) en Interbellum. De tijdschriften van deze verenigingen liggen eveneens ter inzage in de bibliotheek.

Opzet is om in de toekomst verder actief mee te werken aan het ontsluiten van Kallemoeie als kusterfgoed, we zetten daarom graag onze deuren op

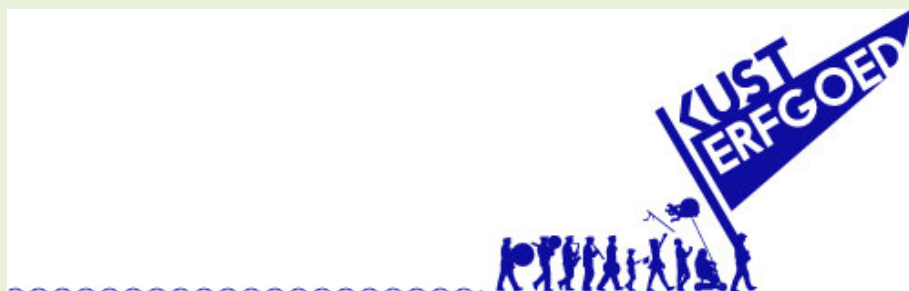
bezoekers tijdens de Paulusfeesten of Pauluskleintje, verwelkomen gasten tijdens Erfgoeddag of Cultuurmarkt of bezoekers van her Sociaal Huis, kindertheater Spiegel of collega's theatermakers.

Weet jij ook meer te vertellen over de historie van Kallemoeie?

Mail ons jouw verhaal over Kallemoeie I, II of III ...

Mailen naar kallemoeie@telenet.be

Met dank aan:

KALLEMOEIE IN 2020

Bibliotheek Oostende

Expositie marionettentheater Kallemoeie

**ism Kusterfgoed: Project "Behoud, beheer en ontsluiten
patrimonium marionettentheater Kallemoeie"**

Vanaf 3 januari tot 30 januari 2020

Deelname **ERFGOEDDAG**
zaterdagavond 25 april 2020

Thema Erfgoeddag **DE NACHT**

Spookverhalen in de Kallemoeiekelder

(vertellingen telkens om het half uur vanaf 17uur tot 21:30uur)